

Joroisten kunta

KONSERNIOHJE

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.9.2003.

Ohjeet ovat voimassa toistaiseksi.

Kukin konserniyhteisö käsittelee ohjeet hallituksessaan ja yhtiökokouksessaan tai vastaavassa. Ohjeiden muutokset käsitellään samassa järjestyksessä.

1. KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALA

Tällä konserniohjeella Joroisten kunnanvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet.

Joroisten kunnan konserniohjeet edistävät yhteisen kokonaisnäkemyksen muodostamista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Konserniohjeilla annetaan toimintaohjeet ja periaatteet Joroisten - konserniin kuuluville tytäryhteisöille ja soveltuvien osin kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Ohjeilla täsmennetään kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtamisessa.

Konserniohjeet koskevat liitteenä 1 olevan kaavion mukaisia kunnan tytäryhteisöjä, kuntayhtymiä ja osakkuusyhteisöjä.

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

Kunnan tytäryhteisöllä tarkoitetaan sellaista kirjanpitovelvollista, jossa kunnalla on määräämisvalta. Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Kirjanpitolain nojalla kunnalla on määräämisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on:

- enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräämisvalta.

Jos kunnalla tai sen tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä kuntakonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kuntakonsernin osakkuusyhteisönä. Kunnalla on huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kunnalla on yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa vähintään 1/5 ja enintään 1/2 osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä mainitussa kirjanpitovelvollisessa.

2. JOROISTEN KUNNAN TOIMIVALTA JA VASTUU KUNTAKONSERNISSA

2.1 Kunnanvaltuuston tehtävät

Kunnanvaltuusto on Joroinen - konsernin toiminnan ylin valvoja ja se hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Kunnanvaltuuston hyväksymät kunnan toimintaa ohjaavat visiot, toiminta-ajatukset ja strategiat ja muut linjaukset määrittelevät omistajapolitiikan perusteet. Kunnanvaltuusto hyväksyy koko konsernin tavoitteet talousarviossa ja –suunnitelmassa sekä valtuustokausittain kunnan strategioita laadittaessa.

Kunnan omistajapolitiikan tarkoituksena ja tavoitteena on mm.:

- yhteistyön organisointi ulkopuolisten tahojen kanssa
- riittävä tuotto kunnan pääomasijoitukselle tai laadukkaiden ja edullisten palvelujen tuottaminen kunnalle ja kuntalaisille.

Tytäryhteisön perustamisvaiheessa tai liittyessä yhteisöön, josta pääomasijoituksen kautta tulee tytäryhteisö, kunnanvaltuusto:

- päättää pääomasijoituksesta
- hyväksyy yhteisön toiminta-ajatuksen, jonka tulee liittyä Joroisten kunnalle kuuluvien tehtävien suorittamiseen ja
- päättää omistajapolitiikasta.

Lisäksi kunnanvaltuusto:

- hyväksyy lisäpääomasijoituksen tytäryhteisöönsä
- myöntää lainan tai takauksen tytäryhteisön pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa konsernitaseen ja sen liitetietojen kautta tilinpäätösten yhteydessä, valtuuston kyselyjen kautta sekä tarvittaessa erityisselvityksinä mm. tarkastuslautakunnan pyynnöstä sekä
- valitsee kunnan edustajat niiden kuntayhtymien yhtymäkokouksiin, joiden perussopimuksessa on niin määrätty, muuten edustajat valitsee kunnanhallitus.

Jos jonkin tytäryhteisön toiminnassa tai toimialalla tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat merkittävästi asetettujen tavoitteiden sisältöön tai niiden toimivuuteen, tavoitteet esitetään tarkistettavaksi välittömästi.

Kunnanvaltuusto valvoo kunkin tytäryhteisön toimintaa sen vuotuisen tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen liitetietojen kautta.

2.2 Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallitus ohjaa Joroinen – konsernia:

- kunnanhallituksen vastuuseen sisältyy koko Joroinen - konsernin talouden ja toiminnan koordinaatio
- vastaa siitä, että konserniyhteisöjen valvonta on järjestetty
- antaa tarvittaessa ohjeet kuntayhtymäkokousten jäsenille käsiteltävänä olevista asioista
- antaa tarvittaessa ohjeet nimeämälleen edustajalle tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhteisökokouksissa käsiteltävänä oleviin asioihin

- nimeää ja tekee ehdotukset kunnan edustajiksi yhteisöjen hallintoelimiin ja tilintarkastajiksi siltä osin kuin tehtävä ei kuulu valtuustolle
- antaa yksityiskohtaisia ohjeita konserniohjeen lisäksi
- seuraa konserniyhteisöjen toimintaa ja antaa tarvittaessa ehdotuksia toimenpiteiksi havaittujen puutteiden korjaamiseksi
- antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kunnanvaltuustolle yhteisöjen toiminnasta.

2.3 Lautakunnat Joroisten kunnassa

- valvovat lautakunnan toimivaltaan kuuluvia konserniyhteisöjä ja ilmoittavat kunnanhallitukselle huomioiduista keskeisistä tapahtumista ja mahdollisista epäkohdista

2.4 Joroisten kunnan johdon tehtävät

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin johtamisesta ja seurannasta. Kunnanjohtajalla tai hänen määräämällään on aina läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhtiöiden hallituksissa. Kunnanhallituksen nimeämällä edustajalla on muutoinkin oikeus osallistua yhtiöiden hallitusten kokouksiin.

Kunnanjohtajalla on oikeus sisäisen tarkastustoiminnan järjestämiseen tytäryhteisöissä. Yhteisöt puolestaan ovat velvollisia antamaan tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot.

Kunnanjohtaja tai hänen määräämänsä raportoi kunnanhallitukselle yhteisön toiminnasta ja tuloksesta vähintään kerran vuodessa ennen varsinaista yhtiökokousta ja aina kun yhtymän toimintaan liittyy merkittäviä muutoksia tai epäkohtia.

2.5 Edustajien valinta konserniyhteisöjen hallintaelimiin

Nimettäessä edustajia Joroisten kunnan konserniyhteisöjen hallintoelimiin tulee kiinnittää huomiota seuraavaan:

- henkilöllä, joka osallistuu yhteisön omistusohjaukseen ja omistusvalvontaan on yritystalouden asiantuntemus ja konserniyhteisön alueen tuntemus
- edustajilla on pätevyys arvioida konserniyhteisön johtamista lähtien toimintaideoista, strategioista ja kuinka toiminnalle asetetut tavoitteet saavutetaan
- edustajien on oltava ajan tasalla alan kehityksessä
- yhteisöjääviyttä kuntalain 52 §:n mukaan sovelletaan
- kunnan edustajien valinnassa konserniyhtiön hallintoelimiin on huomioitava jääviyssäännöt.

2.6 Kunnanhallituksen kannanoton hankkiminen

On aina otettava selvää kunnanhallituksen kannanotosta ennen päätöksentekoa, kun päätös huomattavasti vaikuttaa kunnan taloudelliseen vastuuseen. Kannanotto on hankittava ainakin seuraavissa tapauksissa:

- takauksen myöntäminen toisen yhtiön lainoille
- toisen yhtiön osakkeiden ostaminen
- muun sitoumuksen myöntäminen, joka johtaa merkittävään taloudelliseen vastuuseen
- toiminta-alan muuttaminen
- kunnan edustajan mielestä yhteisön tekemä päätös on kunnan edun vastainen
- muu yhteisön toiminnan kannalta olennainen merkittävä asia, jolla saattaa olla vaikutusta kuntakonsernin toimintaan ja vastuisiin.

3 YHTEISÖJEN VELVOITTEET

3.1 Talousarvio ja tavoitteet

Voimavarojen ohjauksessa on tuloksellisuudella pääpaino. Konsernijohto käy vuosittain tavoite- ja tulosarviokeskustelut tytäryhtiön johdon kanssa. Talousarvion käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat mittarit.

3.2 Tytäryhteisöjen velvollisuudet

Tytäryhteisöjen on neuvoteltava etukäteen konsernin operatiivisen johdon kanssa

- toimialamuutoksista
- merkittävistä omaisuuden luovutuksista
- merkittävistä investoinneista
- taloudellisen kantokyvyn kannalta merkittävästä lainan ottamisesta tai antamisesta
- omaisuuden kiinnittämisestä tai muun vakuuden antamisesta sekä
- muista yhteisön toimintaedellytyksistä ja palvelukykyyn olennaisesti vaikuttavasta toiminnasta.

Tytäryhteisöt eivät saa antaa takauksia ilman kunnanvaltuuston päätöstä.

Joroisten kunnan kokonaan omistaman yhteisön on neuvoteltava ennen toimenpiteitä kunnanjohtajan tai hänen määräämänsä kanssa sijoitustoimintansa strategioista, pitkäaikaisen vieraan pääoman järjestelyistä ja yhteisön vakuutuspolitiikasta.

Kaikki tytäryhteisöt toimittavat hallintoelimiensä esityslistat ja pöytäkirjat kunnanjohtajalle.

Arava-asuntoja omistavalla konserniyhteisöllä on velvollisuus antaa kunnalle valvontaa varten tiedot asukasvalinnoista ja laskelmat vuokrien määräytymisestä Valtion Asuntorahaston ohjeiden mukaisesti ja muuten kunnan päättämällä tavalla.

3.3 Osavuosi- ja vuosiraportointi

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan kaksi kertaa vuoden aikana ja kolmas raportointi liittyy tilinpäätökseen. Raportti annetaan kirjallisena kunnanhallitukselle.

Raportointikaudet ovat 1.1. - 30.4 ja 1.1 – 31.8 sekä 1.1 – 31.12. Kahden edellä ensiksi mainitun raportoinnin on tapahduttava kauden päättymistä seuraavan kuukauden loppuun mennessä ja kolmas raportti liittyy kohdan 3.5 mukaiseen ohjeistukseen. Lisäksi kunnanjohtaja saattaa kutsua yhteisön johdon edustajan raportoimaan kunnanhallituksen kokoukseensa sopivaksi katsomanaan ajankohtana.

3.4 Tarkastusoikeus

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tilintarkastus järjestetään tilintarkastuslain mukaisesti ja kuntayhtymien kuntalain mukaisesti.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen yhdeksi tilintarkastajaksi tytäryhteisöt valitsevat kunnan kanssa saman JHTT – tilintarkastajan tai JHTT – yhteisön.

3.5 Konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyvät ohjeet

Kunnan konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta. Kuntalain nojalla kunnan on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseensä konsernitase liitteineen.

Tytäryhtiön, osakkuusyhtiön ja kuntayhtymän tulee antaa kunnalle tilinpäätöstietojensa yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot viimeksi laaditusta tilinpäätöksestään. Kaikki tarvittavat tiedot on annettava siten, että kunnan on mahdollista laatia konsernin tilinpäätös säädetyssä ajassa.

Konsernitilinpäätöksen edellytykset:

- yhtenäinen kalenterivuoden käsittävä tilikausi,
- mahdollisimman yhdenmukaiset tilipuitteet,
- yhdenmukaiset arvostus- ja jaksotuseriaatteet.

Kunnalla ja tytäryhtiöillä on kaikilla sama kalenterivuoden käsittävä tilikausi. Tilipuitteet kehitetään mahdollisimman yhdenmukaiseksi käyttäen ohjeena kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilikarttamallia kunnille ja kuntayhtymille sekä kuntajaoston ohjetta taseen laatimisesta.

Valtuusto on 18.12.1996 hyväksynyt kunnan suunnitelmapoistojen perusteet. Tytäryhtiöiden tulee käyttää poistojen laskennassa samoja perusteita, laskea suunnitelmapoistot ja ilmoittaa ne ainakin tilinpäätöksensä liitetietona. Yhtiö, jonka toiminta perustuu kiinteistön hallintaan, voi edelleen tehdä poistot ilman ennalta laadittua suunnitelmaa. Yhtiön on kuitenkin laskettava suunnitelman mukaiset poistot liitetiedoiksi kunnan konsernitilinpäätöstä varten.

Kuntalain 68 § 1 mom:n mukaan kunnan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kunnan konsernitase on laadittava samassa ajassa kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitaseeseen yhdisteltävien yhtiöiden ja yhtymien tilinpäätös-tietojen tulee olla yhtiön tai yhtymän hallituksen käsittelemiä.

Tilinpäätöksen ja liitetietojen ohella tytäryhtiöt antavat myös yhtiön toimintakertomuksen tilivuodelta. Tilinpäätös, liitetiedot ja toimintakertomus annetaan vuosittain siten, että ne ovat kunnan käytettävissä 15.3. mennessä.

4 TIEDOTTAMINEN

Joroinen - konsernin toiminnasta on annettava kuntalaisille sellaiset riittävät tiedot, jotka yhteisön tai säätiön asema ja toimintojen turvaaminen huomioon ottaen voidaan antaa. Tiedottamisesta vastaa kunnanjohtaja.

5. RAHOITUS

Kuntakonsernin rahoitus on suunniteltava hoidettavaksi lähtien yhtenäisestä taloudellisesta kokonaisuudesta. Konsernin rahoitushuollossa on eduksi käyttää hyväksi kunnan luottokelpoisuutta ja yrittää hankkia paljousetuja. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan on oltava kustannustietois- ta ja annettava tuottoa, mutta kuitenkin oltava riskitöntä. Sijoitustoiminnasta valtuusto antaa erillisen ohjeen.

6. HENKILÖSTÖPOLITIikka

6.1 Peruslinja

Henkilöstöpolitiikan tulee peruslinjoiltaan olla kunnan henkilöstöpolitiikan mukainen ja nou- dattaa kunnanhallituksen päätöksiä.

6.2 Resurssien tehokas hyödyntäminen

Henkilöstöä hankkiessaan tulee tytäryhtiön tai liikelaitoksen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstönsiirtotarpeet.

6.3 Palkkaus

Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuisuuksissa noudatetaan kunnan kanssa yhte- neviä periaatteita.

6.4 Johtamisjärjestelmä

Johtamisjärjestelmän tulee olla sellainen, että henkilöstö on mukana tavoitteiden ja mittareiden asettelussa sekä toiminnan tuotteistamisessa ja toteuttamiskeinojen valinnassa.